

Z A P I S N I K
sa LXXVII sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju
i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore 26. saziva, održane 20. februara 2020. godine

Sjednica je počela 20. februara 2020. godine u 11.00 časova.

Predsjedavao je prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici/e, članovi/ce Odbora:, Ana Nikolić, Marija Čatović, Mirsad Murić, mr Sanja Pavićević i Nela Savković Vukčević .

Sjednici nijesu prisustvovali članovi/ice Odbora: Genci Nimanbegu, dr Vera Bulatović, dr Strahinja Bulajić i mr Veljko Vasiljević.

Shodno članu 65 stav 2 sjednici je prisustvovao poslanik Ervin Ibrahimović.

Prije početka sjednice predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović upoznao je Odbor da ga je poslanik Genci Nimanbegu obavijestio o razlozima opravdanog odsustva sa sjednice putem elektronske pošte.

Sjednici su u svojstvu predlagača prisustvovali: Slavica Pavlović, generalna direktorka Direktorata za ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i Nada Kosić, samostalna savjetnica za upravljanje resursima i planiranje u ribarstvu u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, a prije utvrđivanja dnevnog reda, predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović je podsjetio na diskusiju sa 76. sjednice i na potrebu amandmanskog djelovanja na Predlog zakona o uređenju tržišta u ribarstvu i akvakulturi. Predložio je da se dnevni red sjednice proširi tačkom „Utvrdivanje amandmana Odbora na Predlog zakona o uređenju tržišta u ribarstvu i akvakulturi“. Odbor je sa sedam glasova „za“ izglasao proširenje dnevnog reda.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći:

DNEVNI RED:

-zapisnik sa 75.sjednice-

1. Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi;

2. Utvrđivanje amandmana Odbora na Predlog zakona o uređenju tržišta u ribarstvu i akvakulturi;
3. Tekuća pitanja.

Zapisnik sa 75. sjednice Odbora usvojen je jednoglasno.

1. Prva tačka dnevnog reda - Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi

Slavica Pavlović, generalna direktorica Direktorata za ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, u uvodnom izlaganju kazala je da su predložena dva zakona, jedan o organizaciji tržišta i drugi o strukturnim mjerama i državnoj pomoći. Saopštila je da je donošenje Zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi proisteklo iz potrebe za usklađivanjem domaćeg zakonodavstva sa *Acquis communautaire-om* Evropske unije u cilju primjene programa podrške za sektor ribarstva. Objasnila je podjelu nadležnosti i uspostavljanje procedura dodjele podrške. Napomenula je da će se Zakon primjenjivati od 1. jula 2025. godine, što implicira uvjerenje da će Crna Gora tada biti članica EU kada će Zakon biti u potpunosti primjenjiv. To znači da će crnogorski ribari moći da koriste fondove EU, prije svega Evropski fond za pomorstvo i ribarstvo. U periodu od pet godina, do primjene Zakona, ribari iz Crne Gore će se pripremiti da na najbolji način iskoriste novac evropskih fondova, pri čemu će se voditi računa o poštovanju Strategije razvoja ribarstva kao temelju strukturnih mjera u ribarstvu. Operativni program koji svaka zemlja članica mora imati i za ribarstvo, objasniće sektor ribarstva i mjere koje će sprovoditi, a zahtijevaju finansijsku podršku evropskih fondova. Zakonom se utvrđuju oblasti strukturne politike, a ciljevi te politike postižu se sprovođenjem određenih mjera. Sredstva podrške, predviđena Predlogom zakona mogu biti donacije, međunarodni ugovori i donacije iz budžeta Crne Gore. Predlogom zakona propisana je i procedura: mjere se sprovode kroz javne pozive, predviđena je administrativno-terenska kontrola, kontrola pristiglih zahtjeva, terenska kontrola trošenja novca-da li je novac utrošen na način kako je navedeno da će biti, obaveze korisnika sredstava (vraćanje nenamjenski utrošenog novca, nemogućnost korišćenja novca ubuduće i dr.). Dato je i objašnjenje što su i zašto postoje lokalne ribarske grupe. Predlog zakona tretira i konkretnu državnu pomoć, u smislu koji joj daje evropska ribarstvena politika. Shodno pozitivnom Zakonu o državnoj pomoći, poljoprivreda i ribarstvo su oblasti isključene iz državne pomoći. Ovaj Predlog zakona propisuje što jeste, a što ne može biti državna pomoć u ribarstvu. Tako gradnja ili kupovina novih brodova, obustava ribolovnih aktivnosti, nijesu državna pomoć. Istakla je da korisnik državne pomoći u periodu od tri fiskalne godine može ostvariti najviše 30.000 EUR-a pomoći, a ukupna državna pomoć ne smije biti veća od 2,5% godišnje vrijednosti u ribarstvu i akvakulturi.

Predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović podsjetio je na, do sada, urađeno u oblasti ribarstva. Saopštio je da su u prethodnom sazivu Skupštine usvojeni Strategija razvoja ribarstva i Akcioni plan koji je usaglašen sa relevantnim aktima Evropske unije. Pregovaračka pozicija za Poglavlje “Ribarstvo” takođe je razmatrana u prethodnom sazivu Skupštine, pa su otvaranjem Poglavlja stvoreni uslovi za postepeno povećanje ulaganje u ribarstvo. Podsjetio je i da je usvojen Prostorni plan posebne namjene za obalno područje koji predviđa postojanje dvije luke prvog iskrcaja u Crnoj Gori. Saopštio je da se može očekivati promjena pojedinih segmenata ribarske politike Evropske unije koja će usloviti preispitivanje usvojenih dokumenata. Stoga bi trebalo pažljivo pratiti moguće izmjene evropske politike, ali se prije svega fokusirati na edukaciju ribara, jer je Crna Gora već suočena sa enormnim korišćenjem nedozvoljenih alata, čime se uništava životna sredina vodnih ekosistema. Istakao je važnost insistiranja na poštovanju standarda, prije svega standarda kvaliteta. Tako „luke prvog iskrcaja“ dobijaju na značaju samo ako se razumije i prati sljedljivost proizvoda ribarstva. Smatra da povećanje standarda i kvaliteta edukacija nužno dovode do usaglašavanja sa svim relevantnim dokumentima i u ribarstvu, kao i svim drugim oblastima.

Poslanik Mirsad Murić istakao je da je primjetno koliko je važno udruživanje ribara. Smatra da adekvatna primjena ovog Zakona garantuje očuvanje biodiverziteta i životne sredine mora. Izrazio je bojazan da će pretjerana administrativna procedura biti smetnja primjeni i ovog zakona. Podržava edukaciju kao važan segment podizanja svijesti ribara i njihovom sprečavanju da koriste nedozvoljene alate i da se bave krivolovom. U tom kontekstu posmatra edukaciju kao efikasnije sredstvo od kazni i kaznene politike koja, do sad, nije dala respektabilne rezultate. Budući da je ribarstvo grana privrede koja obezbjeđuje egzistenciju porodicama ribara, i jedini je izvor prihoda ribarima, oni su ti koji bi imali najviše koristi od obrazovanja. Pozitivni efekti Zakona mogu se očekivati samo ako nadležno ministarstvo uloži ogroman napor da edukuje ribare, na koje se on prevashodno odnosi, pogotovu kako bi se organizovali u ribarske grupe. Saopštio je da kaznena politika ima ograničene efekte samo u vrijeme lovostaja tj. u vrijeme biološke reprodukcije morskih organizama kad bi njihov izlov doveo do poremećaja biološke ravnoteže.

Poslanica mr Sanja Pavićević istakla je da kaznena politika mora postojati, jer je mentalitetska karakteristika reakcija na kaznu, prije nego na edukaciju. Organizacije ribara, smatra, obezbijediće neophodnu edukaciju što nije smetnja primjeni rigorozne, neselektivne kaznene politike. Stoga bi trebalo, u kontinuitetu raditi na angažovanju dovoljnog broja inspektora koji bi, u oblasti ribarstva, sprovodili neselektivne mjere kojima se postiže poštovanje Zakona i kroz kazne. Postavila je pitanje da li postoji savjetodavna služba u ribarstvu slična službi u biljnoj proizvodnji.

Predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović naglasio je da odnos prema resursima treba da obezbijedi njihovu dugoročnu održivost. Zbog toga insistira na obrazovanju kao na načinu da svi zainteresovani nauče kako da se na odgovarajući način odnose prema prirodnim bogatstvima.

Mišljenja je da je drugi važan segment razvoja istraživanje. Naime, istraživački resursi moraju biti angažovani kako bi se spriječio uticaj mnogih invazivnih vrsta na čije postojanje nije moguće uticati, ali se uz adekvatna istraživanja, mogu kontrolisati. Suština svih procesa, pa i u ribarstvu, je kontinuirani rad na razvoju oblasti, kako bi crnogorski ribari bili spremni da na vrijeme potražuju odgovarajuća sredstva evropskih fondova.

Slavica Pavlović iznijela je podatak da je procenat iskorišćenosti sredstava, opredijeljenih za oblast ribarstva, sa 70% u 2018. godini, porastao na 120% u 2019. godini. Ribari su edukovani kako da pristupe sredstvima i prođu kroz administrativne procedure, za koje je ustvrdila da će u budućnosti biti zahtjevnije. Saopštila je da savjetodavna služba u ribarstvu ne postoji, jer u ovom trenutku aktivnostim u oblasti ribarstva nijesu prioritetno okrenute savjetodavnoj funkciji. Istakla je da je, u međunarodnim okvirima, zbog zatvorenosti basena, Mediteran veoma komplikovano područje koje je, kao takvo, veoma teško regulisati i kontrolisati. Navela je da podršku ribarima i resornom ministarstvu pruža Institut za biologiju mora. Što se tiče inspekcijskog nadzora, inspektorima je naloženo da pored kaznene politike sprovede i savjetodavnu koja se odnosi na primjenu sredstva i načinima legalnog ribolova. Navela je da se kazne primjenjuju shodno Zakonu o inspekcijskom nadzoru i Zakonu o morskom ribarstvu. S obzirom da iskustva sa terena potvrđuju da kazne nisu rigorozne, najavila je njihovo pooštavanje, uključujući i zatvorske kazne.

Predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović predložio je da Odbor kroz odgovarajuću formu pruži podršku resornom Ministarstvu u aktivnostima upućenima poboljšanju položaja ribara, pa i u formiranju savjetodavnog tijela koje bi, na odgovarajući način, pomagalo ribarima, kako onima koji se rekreativno bave ribarstvom, tako i onima kojima je ribolov jedini izvor prihoda. Svakako treba pronaći vezu između savjetodavnog tijela i edukacije i ohrabriti EU da finansira osnivanje tog tijela.

Odbor je sa sedam glasova „za“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović.

2. Druga tačka dnevnog reda – Utvrđivanje amandmana Odbora na Predlog zakona o uređenju tržišta u ribarstvu i akvakulturi

Na osnovu člana 148 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, na Predlog zakona o uređenju tržišta u ribarstvu i akvakulturi podnosi sljedeće amandmane:

AMANDMAN I

U nazivu Predloga zakona i nazivu Poglavlja II. riječ „uređenju“ u odgovarajućem padežu, zamjenjuje se riječju „organizaciji“, u odgovarajućem padežu.

Obrazloženje:

Amandman I je neophodan, s obzirom na to da se tržište ne može regulisati, već se može regulisati organizovanje nacionalnih tržišta kako bi bila konkurentna na prostoru EU.

AMANDMAN II

U članu 20 poslije stava 4 dodaje se stav koji glasi:

„Zabranjeno je u informacijama za potrošače iz stava 1 ovog člana unositi netačne ili dvosmislene podatke koji mogu dovesti u zabludu potrošače“.

Obrazloženje:

Amandmanom se precizno definiše da davalac obaveznih informacija potrošačima, ne smije navoditi netačne ili dvosmislene informacije.

AMANDMAN III

U članu 31 stav 1 tačka 6 mijenja se i glasi:

„6) u informacijama za potrošače unese netačne ili dvosmislene podatke koji mogu dovesti u zabludu potrošače“

Obrazloženje:

Amandmanom se znatno povećava kontrola tačnosti informacija za potrošače proizvoda ribarstva i akvakulture.

Slavica Pavlović, generalna direktorica Direktorata za ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, predstavnica predlagača Zakona, prihvatila je amandmane Odbora, čime su postali sastavni dio teksta Predloga zakona, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Predsjednik Odbora, prof. dr Petar Ivanović, konstatovao je da je potrebno pravno-tehnički korigovati teksta Predloga zakona prilikom pripreme za objavu u „Službenom listu Crne Gore“, sa čim se saglasio Odbor i predstavnica predlagača Zakona.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik prof. dr Petar Ivanović.

3. Treća tačka dnevnog reda – Tekuća pitanja

a) **Poslanica mr Sanja Pavićević**, obavijestila je Odbor da je u pripremi tematski sastanak za Poglavlje 11 – Poljoprivreda i 13 - Ribarstvo pred Odborom za evropske integracije u aprilu ili maju ove godine. Predloženo je da se održi zajednička sjednica tog i matičnog, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

b) **Predsjednik Odbora prof. dr Petar Ivanović** upoznao je Odbor sa detaljima organizacije posjete Ulcinju koja je planirana za 25. februar.

Sjednica je zaključena u 11 sati i 50 minuta.

SEKRETARKA ODBORA

mr Milena Kapa

PREDSJEDNIK ODBORA

prof. dr Petar Ivanović